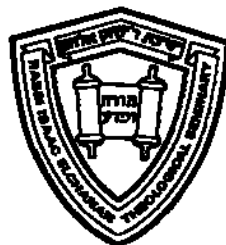

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

*Do the Clothes
Make the
Kohein?
Lessons in Religious
Leadership*

Rabbi Shmuel Hain
ה' אדר תשס"ט • March 1, 2009

1. הגהות מרדכי גיטין סימן תסא

מעשה בכהן שיצק מים ע"י ר"ת והקשה לו תלמיד הא שנינו בירושלמי המשתמש בכהונה מעל והשיב לו אין בהם קדושה בזמן הזה דקי"ל בגדיהם עליהם קדושה עליהם ואי לא לא. והקשה א"כ כל מיני קדושה לא ליעביד להו ושתיק ר"ת. והשיב ה"ר פטר דנהי דיש בהן קדושה יכול למחול...
(עיין רמ"א או"ח קכח:מה- "אסור להשתמש בכהן אפי' בזמן הזה דהוי כמועל בהקדש אם לא מחל על כך")

2. ירושלמי ברכות ח:ה

אבא בר בר חנא ורב חנא הוון יתבין אכלין והוה רבי זעירא קאים ומשמש קומיהון עלה וטעין תרויהון בחדא ידיה. אמר ליה אבא בר בר חנא מה ידיך חוריתא קטעין. וכעס עילוי אבוי. אמר ליה לא מיסתך דאת רביע והוא קאים משמש. ועוד דהוא כהן ואמר שמואל המשתמש בכהונה מעל את מיקל ליה. גזירה דהוא רבע ואת קאים ומשמש תחתוי. מניין המשתמש בכהונה מעל רבי אחא בשם שמואל אמר (עזרא ח) ואמרה להן אתם קודש לה' והכלים קודש מה כלים המשתמש בהן מעל אף המשתמש בכהנים מעל:

3. משנה וגמ' גיטין נט-נט:

משנה אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום
גמרא מנה"מ אמר רב מתנה דאמר קרא (דברים לא) ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי אטו אנא לא ידענא דכהנים בני לוי נינהו אלא כהן ברישא והדר לוי רבי יצחק נפחא אמר מהכא (דברים כא) ונגשו הכהנים בני לוי אטו אנן לא ידעינן דכהנים בני לוי נינהו אלא כהן ברישא והדר לוי רב אשי אמר מהכא (דברי הימים א כג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים ר' חייא בר אבא אמר מהכא (ויקרא כא) וקדשתו לכל דבר שבקדושה תנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון א"ל אביי לרב יוסף מפני דרכי שלום דאורייתא היא א"ל דאורייתא ומפני דרכי שלום כל התורה כולה נמי מפני דרכי שלום היא דכתי' (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום אלא אמר אביי לכדמר דתניא שנים ממתניין זה לזה בקערה שלשה אין ממתניין הבוצע הוא פושט ידו תחלה ואם בא לחלוק כבוד לרבו או למי שגדול ממנו הרשות בידו ואמר מר עלה לא שנו אלא בסעודה אבל בבהכ"נ לא דאתו לאינצויי...

4. משנה זבחים טו: גמ' שם יז-יח.

משנה כל הזבחים שקבלו דמן זר אוגן טבול יום ומחוסר כפורים ומחוסר בגדים שלא רחץ ידים ורגלים ערל טמא יושב עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חברו פסל קבל בשמאל פסל ר"ש מכשיר:
גמרא מחוסר בגדים: מנלן אמר רבי אבוה אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר קרא (שמות כט) וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא מנין לשתויי יין שאם עבד חילל תלמוד לומר (ויקרא י) יין ושכר אל תשת וגו' (ויקרא י) ולהבדיל בין הקודש ובין החול מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים מנין תלמוד לומר (ויקרא י) חוקה (שמות כט) חוקה לגזירה שוה אי מהתם הוה אמינא הני מילי עבודה דזר חייב עליה מיתה אבל עבודה דאין זר חייב עליה מיתה אימא לא קמ"ל...אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא א) ונתנו בני אהרן הכהן בכיהונו לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא (ויקרא א) וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו' הכהנים בכיהונו מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ"ל:

5. מעשה נסים- סימן ג'- תשובת רבינו אברהם בן הרמב"ם לר' דניאל הבבלי

...וידוע שמחוסר בגדים (עשה לג) אע"פ שמדרגתו מדרגת הזר במדת מה מ"מ אינו זר ממש ולכן לא סגי לן במה שמנינו את הזר (ל"ת עד)...וא"א למנותם יחד גם משום ההבדל העצמי שביניהם וגם משום שזה ממצות עשה וזה ממצות ל"ת ולא יתכן צירוף המניעה והציווי.

6. שטמ"ק זבחים שם אות ד'

...אי הוי כתיב בני אהרן ולא הכהנים הוה אמינא דלא קפיד קרא אכהנים בכיהונו והא דאמר הכא הוה להו זרים הו"א ה"מ במקום שכתוב כהן דמשמע שהקפיד בכיהונו...

7. פרשת תצוה

כז, כ ואתה תצוה את בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית וך פתית--למאור: להעלות נר, תמיד. **כז, כא** בא ה' מועד מחוץ לפרכת אשר על-העדת, יערך אתו אהרן ובניו מערב עד-בקר--לפני יהוה: חקת עולם לדורתם, מאת בני ישראל. {ס}

כח, א ואתה הקרב אליך את-אהרן ואחיו את-בניו אתו, מתוך בני ישראל--לכהנו-לי: אהרן ונדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, בני אהרן. **כח, ב** ועשית בגדי-קדש, לאהרן ואחיו, לכבוד, ולתפארת. **כח, ג** ואתה, תדבר אל-כל-חכמי-לב, אשר מלאותיו, רוח חכמה; ועשו את-בגדי אהרן, וקדשו--לכהנו-לי. **כח, ד** ואלה הבגדים אשר יעשו, חשן ואפוד ומעיל, וכתנת תשבץ, מצנפת ואבנט; ועשו בגדי-קדש לאהרן ואחיו, ולבניו--לכהנו-לי. **כח, ה** ויהם יקחו את-הזהב, ואת-התכלת ואת-הארגמן, ואת-תולעת השני, ואת-השש. {פ}

כח, ו ועשו את-האפד: זהב תכלת וארגמן תולעת שני, ושש משפך--מעשה חשב... **כח, יב** ושמת את-שתי האבנים, על כתפת האפד, אבני זכרון, לבני ישראל; ונשא אהרן את-שמותם לפני יהוה, על-שתי כתפיו--לזכרון. {ס} **כח, יג** ועשית משבצת, זהב. **כח, יד** ושתי שרשרת זהב טהור, מגבלת מעשה אדם מעשה עבד; ונתתה את-שרשרת העבדת, על-המשבצת. {ס} **כח, טו** ועשית חשן משפט, מעשה חשב--כמעשה אפד, תעשנו; וזהב תכלת וארגמן ותולעת שני, ושש משפך--מעשה אהרן ונשא אהרן את-שמות בני-ישראל בחשן המשפט, על-לבו--בבאו אל-הקדש: לזכרון לפני-יהוה, תמיד. **כח, טז** ונתת אל-חשן המשפט, את-האורים ואת-התמים, והיו על-לב אהרן, ובאו לפני יהוה; ונשא אהרן את-משפט בני-ישראל על-לבו, לפני יהוה--תמיד. {ס}

כח, לא ועשית את-מעיל האפוד, כליל תכלת... **כח, לו** ועשית ציצן, זהב טהור; ופתחת עליו פתוחי חם, קדש ליהוה. **כח, לז** ושמת אתו על-פתיל תכלת, ונהיה על-המצנפת; אל-מול פני-המצנפת, ויהיה. **כח, לח** ונהיה, על-מצח אהרן, ונשא אהרן את-עוון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל, לכל-מתנת קדשיהם; ונהיה על-מצחו תמיד, לרצון להם לפני יהוה. **כח, לט** ושבצת הפתנת שש, ועשית מצנפת שש; ואבנט מעשה רם, מעשה רם. **כח, מ** ולבני אהרן תעשה כתנות, ועשית להם אבנטים; ומגבעות מעשה להם, לכבוד ולתפארת. **כח, מא** והלבשת את-אהרן ואחיו, ואת-בניו אתו; ומשחת את-מלאכת אהרן, וקדשת את-תם--וכהנו לי. **כח, מב** ועשה להם מכנסים-בד, לכסות בשר ערוה; ממתנים ועד-ירכיים, יהיו. **כח, מג** והיו על-אהרן ועל-בניו בבאם אל-ה' מועד, או בגשתם אל-המזבח לשרת בקדש, ולא-ישאו עוון, ומתו: חקת עולם לו, ולזרעו אחריו. {ס}

כט, א וזה הדבר אשר-תעשה להם, לקדש את-תם--לכהנו-לי: לקח פר אחד בן-בקר, ואילם שנים--תמימים. **כט, ב** ולחם מצות, וחלת מצות בליל בשמן, וירקיקו מצות, משחים בשמן; סלת חטים, מעשה אדם. **כט, ג** ונתת אותם על-סל אחד, והקרבת את-תם בסל; ואת-הפר--ואת, שני האילים. **כט, ד** ואת-אהרן ואת-בניו תקריב, אל-פתח אהל מועד; ורחצת את-תם, במים. **כט, ה** ולקחת את-הבגדים, והלבשת את-אהרן ואת-הפתנת, ואת מעיל האפד, ואת-החשן; ואפדת לו, בחשב האפד. **כט, ו** ושמת המצנפת, על-ראשו; ונתת את-גזר הקדש, על-המצנפת. **כט, ז** ולקחת את-שמן המשחה, ויצקת על-ראשו; ומשחת אתו. **כט, ח** ואת-בניו, תקריב; והלבשתם פתנת. **כט, ט** וחרגת את-אבנט אהרן ובניו, וחיבתת להם מגבעות, והיתה להם פהנה, לחקת עולם; ומלאת יד-אהרן, ויד-בניו. **כט, י** והקרבת, את-הפר, לפני, אהל מועד; וסמך אהרן ובניו את-ידיהם, על-ראש הפר... **כט, יא** ושחת את-האיל, ולקחת מדמו ונתתה על-תנוך אהרן ועל-תנוך בניו הימנית, ועל-ביתו יד הימנית, ועל-ביתו יד הימנית; וזרקת את-הדם על-המזבח, סביב. **כט, יב** ולקחת מן-הדם אשר על-המזבח, ומשמן המשחה, והזית על-אהרן ועל-בגדיו, ועל-בניו ועל-בגדי בניו אתו; וקדש הוא ובגדיו, ובניו ובגדי בניו אתו... **כט, יג** ולקחת מן-האיל החלב והאליה ואת-החלב המכסה את-הקרב, ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת-החלב אשר עליהן, ואת, שוק הימין: פי איל מלאים, הוא. **כט, יד** וכפר לקחם אחת, וחלת לקחם שמן אחת--ורקיק אחד: מסל, המצות, אשר, לפני יהוה. **כט, יה** ושמת הכל--על פני אהרן, ועל פני בניו; והנפת את-תם תנופה, לפני יהוה. **כט, יז** ונתת את-תם תנופה, לפני יהוה; ונהיה לה, למנה. **כט, יח** וקדשת את-תם תנופה, ואת שוק התרומה, אשר הונת, ואשר הורם: מאיל, המלאים--מאשר לאהרן, ומאשר לבניו. **כט, יט** ונהיה לאהרן ולבניו לקח-עולם, מאת בני ישראל, פי תרומה, הוא; ותרומה יהיה מאת בני-ישראל, מזבחי שלמים--תרומתם, ליהוה. **כט, כ** ובגדי הקדש אשר לאהרן, יהיו לבניו אחריו, למשחה בהם,

ולמלא-בם את-יָדָם. **כט,ל** שְׁבַעַת יָמִים, יִלְבָּשׁם הַכֹּהֵן תַּחֲתוֹ--מִבְּנֵי: אֲשֶׁר יָבִיא אֶל-הָל מוֹעֵד, לְשַׁרְתָּ בְּקֹדֶשׁ. **כט,לא** וְאֵת אֵיל הַמְּלֵאִים, תִּקַּח; וּבִשְׁלֵת אֶת-בְּשָׂרוֹ, בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ. **כט,לב** וְאָכַל אֶהָרֶן וּבְנָיו אֶת-בְּשָׂר הָאֵיל, וְאֶת-הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסֹל, פֶּתַח, אֶהָל מוֹעֵד. **כט,לג** וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כָּפַר בָּהֶם, לְמִלֵּא אֶת-יָדָם לְקֹדֶשׁ אֹתָם; וְזָר לֹא-יֹאכַל, כִּי-קֹדֶשׁ הֵם. **כט,לד** וְאֵם-יִנְתֵּר מִבְּשָׂר הַמְּלֵאִים, וּמִן-הַלֶּחֶם--עַד-הַבֶּקָר: וְשִׂרְפֹת אֶת-הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ, לֹא יֹאכַל כִּי-קֹדֶשׁ הוּא. **כט,לה** וְעֲשִׂיתָ לְאֶהָרֶן וּלְבְנָיו, כִּכָּהֵן כָּכָה לְאֲשֶׁר-צִוִּיתִי, אֶתְכֶם: שְׁבַעַת יָמִים, תִּמְלֵא יָדָם. **כט,לו** וּפָר חֲטָאת תַעֲשֶׂה לַיּוֹם, עַל-הַכֹּפְרִים, וְחֲטָאת עַל-הַמִּזְבֵּחַ, בְּכַפֵּרְךָ עֲלֵיו; וּמִשְׁחַת אֶתוֹ, לְקֹדֶשׁוֹ. **כט,לז** שְׁבַעַת יָמִים, תִּכְפֹּר עַל-הַמִּזְבֵּחַ, וְקֹדֶשְׁתָּ, אֶתוֹ: וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים, כָּל-הַנֶּגַע בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ. {ס}

כט,לח וְזֶה, אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה עַל-הַמִּזְבֵּחַ: כְּבָשִׂים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם, תָּמִיד. **כט,לט** אֶת-הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, תַעֲשֶׂה בְבֹקֶר; וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי, תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם. **כט,מ** וְעֲשֹׂרֶן סֹלֶת בְּלוֹל בְּשֶׁמֶן כֶּתִית, רִבַע הַהֵיזֵן, וְנֹסֶךְ, רִבִיעֵת הַהֵיזֵן יִיז--לְכֶבֶשׂ, הָאֶחָד. **כט,מא** וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי, תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם: כְּמִנְחַת הַבֶּקָר וּכְנֹסְכָהּ, תַעֲשֶׂה-לָּהּ, לְרִיחַ נִיחֹת, אֲשֶׁה לַיהוָה. **כט,מב** עֹלֹת תָּמִיד לְדָר תִּיקָם, פֶּתַח אֶהָל-מוֹעֵד לְפָנַי יְהוָה, אֲשֶׁר אֲנֹעַד לְכֶם שָׁמָּה, לְדַבַּר אֲלֵיכֶם שָׁם. **כט,מג** וּבְעֲדַתִּי שָׁמָּה, לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל; וְנִקְדַּשׁ, בְּכָבֹדִי. **כט,מד** וְקֹדֶשְׁתִּי אֶת-אֶהָל מוֹעֵד, וְאֶת-הַמִּזְבֵּחַ; וְאֶת-אֶהָרֶן וְאֶת-בְּנָיו אֲקַדֵּשׁ, לְכַהֵן לִי. **כט,מה** וְשִׁכַנְתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְהִיִּיתִי לָהֶם, לֵאלֹהִים. **כט,מו** וְנָדַעוּ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְשִׁכְנֵי בְתוֹכְכֶם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. {פ} **ל,א** וְעֲשִׂיתָ מִזְבֵּחַ, מִקָּטָר קֹטֶרֶת: עֲצֵי שִׁטִּים, תַעֲשֶׂה אֶתוֹ...

8. רמב"ם משנה תורה

הלכות כלי המקדש והעובדים בו

יש בכללן ארבע עשרה מצוות--שש מצוות עשה, ושמונה מצוות לא תעשה; (יב) ללבוש בגדי כהונה לעבודה;

9. גמ' נדרים לה:--לו.

איבעיא להו הני כהני שלוחי דידן הוו או שלוחי דשמיא למאי נפקא מינה למודר הנאה אי אמרת דשלוחי דידן הוו הא מהני ליה ואסור ואי אמרת שלוחי דשמיא שרי מאי...

10. גמ' קידושין כג:

דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הני כהני שלוחי דרחמנא נינהו דאי סלקא דעתך שלוחי דידן נינהו מי איכא מידי דאנן לא מצינן עבדינן ואינהו מצי עבדי ולא והא עבדא דאיהו לא מצי מקבל גיטיה ושליח מצי משוי ולא היא ישראל לא שייכי בתורת קרבנות כלל עבד שייך בגיטין דתניא נראין הדברים שהעבד מקבל גיטו של חברו מיד רבו של חברו אבל לא מיד רבו שלו:

11. שמות לח:כב לט:א,ה,כא,כו,כט,לא-לג,מב מט:ז,יט,כא,כג,כה,כז,כט,לב ויקרא ח:ד,ה,ט,יג,יז,כא,כט,לה,לו

ט:ז,יג

"... (כ) אשר צוה ה' (את) (ביד) (משה)"

ויקרא י:א

ויקחו בני אֶהָרֶן וְנָדָב וְאָבִיהוּא אִישׁ מִחֲתָתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ וַיְשִׂימוּ עָלֶיהָ קֹטֶרֶת וַיִּקְרְבוּ לְפָנַי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי אֹתְכֶם:

לעיון נוסף:

1. אתוון דאורייתא לרבנו יוסף ענגאל, כלל יט, בית האוצר לרבנו יוסף ענגאל, מערכת ב-ג (כלל י)
2. אברהם יהודה בכרך, "בענין 'וקדשתו' ומחילת כהנים"- בית יצחק כרך יז עמ' 27-12
3. Rabbi Eitan Mayer- Parsha Themes- Parashat Tetzaveh

<http://victorian.fortunecity.com/brutalist/608/21tetzaveh.html>